

ningen med det —, maa jeg have Lov til at gøre den Bemærkning, at det forekommer mig ikke saa heldigt, at man fremdrager dette Talforhold, naar der er Tale om Stillingen til et Lovforslag, der vedrører Forholdet mellem Stat og Kirke. Jeg troede dog, at vi var enige om, at det her gælder den kirkelige Overbevisning, man har, og at det ikke just skulde være Meningen, at man skulde skele ud i Landet for at se, hvordan Stemningen er indenfor de forskellige Kredse — det vil nok senere vise sig. Jeg tror, at vi skal holde os til den kirkelige Side af Sagen.

Der er to Linier indenfor den danske Kirkes Udvikling, som man her fra visse Sider vil fremstille som staaende i uløselig Modsætning til hinanden, hvorfor det paa staas, at Folkekirken ikke kan fortsætte paa det Lovgivningsgrundlag, hvorpaa dens Virksomhed i Øjeblikket hviler. Jeg holder paa den dobbeltliniede Udvikling indenfor den danske Folkekirke, hvoraf den ene Linie begynder med Sognebaandsløsningen og ender med en Tilladelse til Frikirkedannelser, men med Samhørighedsforhold til Folkekirken, medens den anden Linie, som fører til den senere Lovgivning, Menighedsraadslovene og Lovgivningen efter 1920, mere gaar ud paa at tilfredsstille Sogne- og Menighedernes Krav, og jeg tror ikke, at der er nogen uløselig Modsætning mellem disse to kirkelige Udviklingslinier. Jeg er endogsaa overbevist om, at naar Styrelsen vil tage jævnt og lempeligt paa Forholdene, er den danske Kirke bedst tjent med at fortsætte paa det Lovgivningsgrundlag, hvorpaa den i Øjeblikket hviler. Kristne Mennesker kan virke i og høre til den danske Folkekirke og befinde sig vel deri, ogsaa under den nuværende Lovgivning, fordi der er en saadan Frihed indenfor den danske Folkekirke, og vi skal vare os for at forlade dette Grundlag, førend det er prøvet helt ud. Der er fra visse Sider, synes det mig, en Lyst til at ville ind paa et nyt Grundlag. Denne Lyst deler jeg ikke, fordi jeg føler mig overbevist om, at den nuværende kirkelige Udvikling har en Mulighed for at øve en Virksomhed og ogsaa en Missionsvirksomhed indenfor det danske Folk, som man sandsynligvis vil komme til smerteligt at savne under de nye Forhold, hvis de bliver gennemført.

Saa bliver det bebredt mig, at jeg har brugt Udtrykket: ubetimelig i Øjeblikket. Jeg maatte jo sidde og beundre den ærede Ordfører, som kunde lægge megen Dybsindighed ind i Udtrykket „i Øjeblikket“:

at det var en Hentydning til, at vi i Øjeblikket har en socialdemokratisk Regering, og derfor kunde man ikke ønske et saadant Udvalg nedsat. Nej, der var ikke Spor af Hentydning til den socialdemokratiske Regering, det var en Hentydning til, at jeg tror ikke, det er heldigt i et Udvalg at komme til i Øjeblikket at drøfte Forholdet mellem Kirke og Stat, og under hvilke Vilkaar Adskillelsen mellem Kirke og Stat kan finde Sted.

Nu kan den ærede Ordfører tidt nok tale om, at det staaer anderledes i § 1 i Lovforslaget; thi den højtærede Minister var saa elskværdig at give mig Vaaben i Hænde med den ærede Ordfører, idet Ministeren sagde, at dette Udvalg vilde komme til at drøfte Forholdet mellem Kirke og Stat, og det vilde ogsaa komme til at drøfte Vilkaaren for Adskillelsen mellem Kirke og Stat. De plejer at være saaledes, at naar et Udvalg faar en Opgave, ved hvilken der er enkelt Dele, som har et stort og betydeligt Omfang og andre Dele, som har mindre Betydning saa er det den større Opgave, som kommer til at fængsle Udvalget, og som kommer til at fængsle den Offentlighed, der lytter til Udvalget. Uden just at være Profet — for det vil jeg ikke give mig ud for at være — tør jeg derfor nok sige, hvilke Opgaver der, naar man giver et kirkepolitisk Udvalg de Opgaver, her er nævnt, vil trænge sig i Forgrunden, det hører der ikke stor Spaadoms-gave til at forudse.

Den højtærede Minister var saa elskværdig at sige endnu en Ting, som nok skal virke til, at denne Del af Opgaven kommer i Forgrunden. Den højtærede Minister ønskede, at dette Udvalg skulde medvirke til, at de kirkelige Forhold ikke plumrede det politiske Liv. Selv om man nu holder sig til den Side af Sagen, jeg her har nævnt er det jo noget, som vil give Anledning til mangfoldige Udtalelser indenfor dette Udvalg, hvis det bliver nedsat, Udtalelser som Folk vil lytte til, og jeg tror ikke, at det er heldigt. Det er rigtigt nok, at de kirkelige Liv stundom har præget ogsaa Rigsdagens Forhold, men det har ogsaa stundom virket i høj Grad gavnligt, at Rigsdagen med heldig Haand har løst vanskelige kirkepolitiske Spørgsmaal og gjort det paa en saadan Maade, at det gælder baade den danske Rigsdag og den danske Folkekirke Ære.

Der kan komme en anden Tid, hvor disse Forhold ligger anderledes, da den danske Folkekirke føler Trang til i lang højere Grad end nu at komme ind paa